

Dosarul nr. 2ra-554/2022
2-20154536-01-2ra-18042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sanduța)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

D E C I Z I E

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza civilă, intentată la cererea depusă de către Serviciul Fiscal de Stat,
persoane interesate Agenția Servicii Publice, Inspectoratul General al Poliției și
Constantin Falcaș cu privire la declararea bunului fără stăpân și transmiterea în
proprietatea Statului,
împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 07 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, persoane interesate Agenția Servicii Publice, Departamentul înmatricularea mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto, Direcția identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport a depus cerere privind declararea fără stăpân a bunului mobil - automobilului de model „Xxxx”, numărul de matriculare XXXX, și transmiterea automobilului în proprietatea statului.

În motivarea cererii a indicat că la 08 octombrie 2018 în adresa Serviciului Fiscal de Stat a parvenit cererea directorului SRL „Falconius”, Constantin Falcaș, prin care a solicitat preluarea la evidență a automobilului de model „Xxxx”, numărul de matriculare XXXX, care a fost anterior parcat temporar la parcare auto autorizată din str. Xxxx.

Serviciul Fiscal de Stat a menționat că în scopul identificării proprietarului mijlocului de transport, a interpelat Departamentul înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto și Inspectoratul General de Poliție, Centrul cooperare polițienească internațională, iar prin răspunsul nr.03/01-8543 din 12 decembrie 2018, Direcția identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport din cadrul Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a

conducătorilor auto a Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova a comunicat că, potrivit registrelor de evidență a mijloacelor de transport din anul 1985, numărul de înmatriculare XXXX a fost atribuit unui automobil de model „XXXX”. Date privind utilizarea ulterioară a acestui număr de înmatriculare și atribuirea lui pentru alt vehicul lipsesc. Suplimentar, s-a indicat că vehiculul cu numărul de identificare xxxx în Registrul de Stat al transporturilor, nu a fost înmatriculat. Din răspunsul Centrului cooperare polițienească internațională rezultă, că autoturismul de model „Xxxx” nu figurează ca fiind furat din țările - membre ale OIPC Interpol.

Petiționarul a notat că în temeiul Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.972 din 11 septembrie 2001, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, prin procesul-verbal nr. 34/19 din 27 februarie 2019, a preluat la evidență mijlocul de transport de model „Xxxx”, nr. de identificare xxxx.

A precizat că din momentul preluării la evidență a bunului nominalizat a trecut mai mult de un an, timp în care nu a fost identificat proprietarul mijlocului de transport și nici o persoană nu a înaintat careva cereri privind revendicarea sau recunoașterea dreptului de proprietate asupra acestuia, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, respectiv Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău a și înaintat prezenta cerere în judecată.

Prin încheierea din 20 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-au atras în proces persoanele interesate Inspectoratul General al Poliției și Constantin Falcaș.

Prin hotărârea din 22 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea ca neîntemeiată.

La 28 iunie 2021, Serviciul Fiscal de Stat, a declarat apel prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie admisă cererea înaintată.

Prin decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Serviciul Fiscal de Stat și s-a menținut hotărârea din 22 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat întemeiate concluziile instanței de fond și a reiterat că, circumstanțele dubioase în care automobilul se solicită de a fi declarat fără stăpân de către proprietarul unei parcări private, care prin esența sa este obligat să ducă o evidență a bunurilor aflate pe teritoriul și în administrarea sa, nu pot fi interpretate în favoarea admiterii cererii respective or, proprietarul parcării respective nu s-a adresat la organele de poliție pentru identificarea proprietarului, nici în instanța de judecată pentru încasarea datoriilor la plata parcării, dar la Inspectoratul Fiscal de Stat pentru declararea bunului fără stăpân și preluarea în folosul Statului, bun însă care prin esența sa, poate și trebuie să fie urmărit, pentru a exclude orice circumstanță de implicare a automobilului respectiv în orice fel de tranzacții ilegale.

Instanța de apel a concluzionat că, Serviciul Fiscal de Stat contrar prevederilor art. 118 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat careva probe pertinente în vederea confirmării circumstanțelor invocate în baza cărora își susține cererea formulată. Astfel, toate argumentele invocate sunt lipsite de suport juridic, fiind

examinat sub toate aspectele de către prima instanță.

La 07 aprilie 2022, Serviciul Fiscal de Stat, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie admisă cererea.

În motivarea recursului Serviciul Fiscal de Stat și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de apel, menționând că a aplicat eronat normele dreptului material și procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Recurentul a invocat că a întreprins toate măsurile în vederea elucidării implicării automobilului în tranzacții ilegale. Mai mult, prin răspunsul Centrului cooperare polițienească internațională rezultă că, autoturismul de model „Xxxx”, VIN xxxx, nu figurează ca fiind furat din țările membre ale OIPC Interpol, iar potrivit răspunsului Direcției identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport s-a precizat că acest automobil nu a fost înmatriculat în Registrul de stat al transportatorilor, ca urmare poate fi dedus faptul că nici o cerere de radiere în acest sens nu putea fi depusă.

Recurentul a precizat că, conform informației comunicate de către Agenția Servicii Publice, în cadrul Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto nu sunt înregistrate cereri referitoare la radierea automobilului sus menționat. Or, Serviciul Fiscal de Stat, a întreprins sub toate aspectele acțiuni în vederea stabilirii și identificării proprietarului automobilului de model „Xxxx”.

La 18 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Serviciul Fiscal de Stat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 122).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 noiembrie 2021. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 11 februarie 2022 (f.d. 102).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Serviciul Fiscal de Stat, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 07 aprilie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 06 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și transmis Colegiului civil, comercial și

de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond, pentru data de 14 septembrie 2022 (f.d. 127).

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate.

Examinând recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În temeiul art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 281 alin. (1), (2) lit. n) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească constată faptele de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice și ale organizațiilor.

Instanța judecă cauzele în care i se cere să constate alte fapte cu valoare juridică.

Conform art. 509 alin. (2) din Codul civil, dreptul de proprietate se poate dobîndi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărîre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate ca efect al dobîndirii cu bună-credință.

În corespundere cu pct. 67 din Regulamentul cu privire la modul de evidență, evaluare și vînzare a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 972 din 11.09.2001, constatarea, luarea la evidență și păstrarea bunurilor fără stăpîn este de competența Serviciului Fiscal de Stat.

Iar potrivit pct. 72 din același Regulament, la expirarea unui an din data luării în evidență a bunurilor, Serviciul Fiscal de Stat depune în instanța de judecată o cerere privind constatarea lor drept bunuri fără stăpîn, anexînd documentele aferente acestor bunuri.

Cu 10 zile înainte de proces copia cererii Serviciului Fiscal de Stat se afișează la sediile judecătorei, organelor fiscal și financiar.

După pronunțarea hotărîrii judecătorești privind constatarea lucrurilor în cauză drept bunuri fără stăpîn, acestea trec în proprietatea statului.

Potrivit pct. 64 din Regulemantul nominalizat, bunurile care nu au proprietar sau al căror proprietar nu este cunoscut se consideră bunuri fără stăpîn și trec în proprietatea statului în temeiul hotărîrii instanței judecătorești, pronunțate la cererea Serviciului Fiscal de Stat.

Cererea se înaintează la expirarea unui an din ziua luării la evidență a bunurilor.

Pe parcursul acestui an Serviciul Fiscal de Stat întreprind măsuri în vederea identificării proprietarului și acumulării dovezilor pentru a fi prezentate în instanța de judecată, conform Codului de procedură civilă.

La bunurile fără stăpîn se raportă, de asemenea, lucrurile, obiectele de valoare și banii, asupra cărora a fost pierdut dreptul de proprietate în urma expirării termenului de prescripție sau al căror deținător a plecat din localitatea respectivă și domiciliul lui nu este cunoscut.

Se consideră bunuri fără stăpîn:

a) locuințele și clădirile auxiliare, bunurile de uz casnic și alte bunuri, obiectele de valoare, banii etc., dacă în decursul unui an din momentul constatării, titularii nu au revendicat drepturile asupra lor și a fost pronunțată hotărîrea judecătorească prin care s-a constatat că sînt bunuri fără stăpîn;

b) bunurile găsite, precum și lucrurile, obiectele de valoare și mijloacele bănești pierdute sau uitate pe străzi, în piețe, la hoteluri, cămine, teatre, cantine, restaurante, în tîrguri, spațiile comerciale etc., care nu au fost ridicate de proprietarii lor timp de șase luni;

c) pietrele prețioase, perlele, monedele de aur și de argint, metalele prețioase (aurul, argintul, platina și alte metale din grupa platinei) în lingouri, obiecte și elemente deteriorate ale acestora, ascunse în mod clandestin și descoperite, banii (inclusiv valuta), al căror proprietar nu a fost identificat sau a pierdut dreptul asupra lor în virtutea legii;

d) bunurile aflate la organele administrative, judecătorești, de urmărire penală (la poliție, procuratură) în calitate de probe materiale dacă:

- nu au fost restituite proprietarului timp de șase luni din ziua primirii înștiințării conform hotărîrii organelor respective;

- nu s-a stabilit identitatea proprietarului lor.

După cum rezultă din materialele cauzei, la data de 09.10.2018 administratorul SRL „Falconius” s-a adresat Serviciului Fiscal de Stat cu cerere solicitînd preluarea la evidență în folosul statului a automobilului de model „Xxxx xxxx”, număr de înmatriculare XXXX, parcat anterior temporar la parcare auto autorizată din mun. Xxxx, pentru care nu s-a achitat taxa pentru parcare timp de 10 ani.

În conformitate cu art. 118 coroborat cu art. 121 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a

cazului.

Serviciul Fiscal de Stat la 27 februarie 2019, în baza procesului-verbal de preluare a bunurilor la evidență nr. 34/19, a preluat la evidență de la administratorul SRL „Falconius”, Constantin Falcaș, mijlocul de transport de model „Xxxx”, număr de înmatriculare XXXX, număr de identificare (VIN) xxxx, de culoare albă, la care s-a stabilit rugină în cantități mari, deteriorări exterioare și în salon, fără acumulator, salonul murdar, cu semne de păstrare de lungă durată.

Colegiul lărgit reține că, Serviciul Fiscal de Stat în vederea identificării proprietarului și acumulării dovezilor pentru a fi prezentate în instanța de judecată, a interpellat Centrul de Cooperare Polițienească Internațională, Direcția identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport din cadrul Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto a Agenției Servicii Publice.

Prin răspunsul nr. 03/01-8543 din 12 decembrie 2018, Direcția identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport din cadrul Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto a Agenției Servicii Publice a comunicat că, conform registrelor de evidență a mijloacelor de transport din anul 1985, numărul de înmatriculare XXXX a fost atribuit unui automobil de model „XXXX”. Date privind utilizarea ulterioară a acestui număr de înmatriculare și atribuirea lui pentru alt vehicul nu se dețin. Suplimentar, a indicat că vehiculul cu numărul de identificare xxxx în Registrul de stat al transporturilor, nu a fost înmatriculat.

La rândul său, Centrul de Cooperare Polițienească Internațională a comunicat Serviciului Fiscal de Stat că autoturismul de model „Xxxx”, VIN xxxx, nu figurează ca fiind furat din țările - membre ale OIPC Interpol.

Înaintând prezenta cerere privind constatarea faptelor care au valoare juridică, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat declararea fără stăpân a bunului mobil - automobilului de model „Xxxx”, VIN xxxx, numărul de matriculare XXXX și transmiterea acestuia în proprietatea statului.

Fiind investită cu examinarea prezentei cereri, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 22 iunie 2021 a respins ca neîntemeiată cererea Serviciului Fiscal de Stat, persoane interesate Agenția Servicii Publice, Inspectoratul General al Poliției și Constantin Falcaș cu privire la declararea bunului fără stăpân și transmiterea în proprietatea Statului.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 30 noiembrie 2021 a respins cererea de apel depusă de Serviciul Fiscal de Stat și a menținut hotărârea din 33 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt, în raport cu probele anexate la dosar în coroborare cu normele de drept material și procedural aplicabile cauzei, menționează că este greșită concluzia instanțelor judecătorești inferioare, care au dispus respingerea cererii depusă de către Serviciul Fiscal de Stat.

În susținerea concluziei expuse mai sus, instanța de recurs consideră oportun de a evidenția că în prezentul caz, Serviciul Fiscal de Stat a respectat procedura privind declararea fără stăpân a bunului mobil reglementată prin Regulamentul cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân,

sechestrare ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 972 din 11.09.2001.

Prin urmare, instanța de recurs notează că, instanțele de judecată eronat au constatat că Serviciu Fiscal de Stat nu a întreprins toate măsurile legale pentru identificarea proprietarului bunului mobil și că nu sînt întrunite condițiile legale pentru declararea fără stăpîn a bunului mobil, în situația în care materiale cauzei demonstrează contrariul.

Aici, Colegiul lărgit consideră greșită și concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, precum că Serviciu Fiscal de Stat urma să verifice dacă proprietarul a renunțat expres la dreptul de proprietate asupra bunului dat, automobilul dat nefiind abandonat, așa cum prin natura sa are număr de producție/fabricație și poate fi urmărit or, cu referire la prevederile art. 515 alin. (2) din Codul civil, care prescrie că se consideră fără stăpîn bunurile mobile al căror proprietar a renunțat expres la dreptul de proprietate, bunurile abandonate, precum și bunurile care, prin natura lor, nu au proprietar, și în baza înscrisurilor analizate și anexate la dosar, anume rezultă că respectivul mijloc de transport este abandonat or, o perioadă mai mare de 10 ani persoana care la parcat la parcare amplasată pe str. xxxx nu s-a mai interesat de soarta acestui automobil.

Potrivit datelor Registrului de stat al transporturilor ținut de Agenția Servicii Publice automobilul de model „Xxxx”, număr de identificare xxxx, nu a fost și pînă în prezent nu este înregistrat, iar instituțiile abilitate nu dețin nici o informație despre proprietar s-au persoana care la plasat în parcare cu mai mult de 10 ani în urmă.

Așa fiind, odată ce pe tot parcursul acestei perioade îndelungate de timp, mai mult de 10 ani, inclusiv și din momentul preluării la evidență a bunului mobil de către Serviciul Fiscal de Stat (27 februarie 2019), nu a fost identificat proprietarul bunului dat, dar nici alte careva persoane nu s-au interesat de soarta acestuia, nu s-au prezentat careva cereri privind revendicarea sau recunoașterea dreptului de proprietate în privința automobilului menționat, respectiv se constată cu certitudine că automobilul de model „Xxxx”, număr de identificare xxxx, nu are proprietar și nici nu este cunoscut eventualul proprietar.

Din considerentele sus-menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate pe deplin de către prima instanță și instanța de apel, însă au fost apreciate greșit probele din dosar, eronat fiind aplicate și normele de drept material și procedural, nefiind necesară verificarea suplimentară de probe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a cererii Serviciului Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea

din 22 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, intentată la cererea depusă de către Serviciul Fiscal de Stat, persoane interesate Agenția Servicii Publice, Inspectoratul General al Poliției și Constantin Falcaș cu privire la declararea bunului fără stăpân și transmiterea în proprietatea statului, cu emiterea unei hotărâri noi prin care:

Se admite cererea depusă de către Serviciul Fiscal de Stat, persoane interesate Agenția Servicii Publice, Inspectoratul General al Poliției și Constantin Falcaș cu privire la declararea bunului fără stăpân și transmiterea în proprietatea statului.

Se declară fără stăpân bunul mobil – mijlocul de transport de model „Xxxx”, cu număr de înmatriculare XXXX, număr de identificare (VIN) xxxx, de culoare albă, parcat la parcare auto ce aparține SRL „Falconius”, amplasată pe str. xxxx.

Se trece în proprietatea Statului bunul mobil – mijlocul de transport de model „Xxxx”, cu număr de înmatriculare XXXX, număr de identificare (VIN) xxxx, de culoare albă, parcat la parcare auto ce aparține SRL „Falconius”, amplasată pe str. xxxx.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Victor Burduh